

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Traducere neoficială a variantei franceze a hotărârii,
efectuată de către organizația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A TREIA

CAUZA SFINX-IMPEX S.A. c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 28439/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

25 septembrie 2012

Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Sfinx-Impex S.A. c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Treia), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Egbert Myjer, *Președinte*,

Corneliu Bîrsan,

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Nona Tsotsoria,

Kristina Pardalos, *judcători*,

și Marialena Tsirli, *Grefier adjunct al Secției*,

Deliberând la 4 septembrie 2012 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 28439/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către o companie din Republica Moldova, Sfinx-Impex S.A. („reclamantul”), la 27 iunie 2005.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl A. Palii, avocat din Bălți. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. La 27 august 2009, Curtea a decis să comunice cererea Guvernului. În conformitate cu prevederile fostului articol 29 § 3 al Convenției, Curtea a informat Guvernul că fondul cererii va fi examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia.

4. Ca urmare a demisiei d-lui Mihai Poalelungi, judecător ales din partea Republicii Moldova (articolul 6 al Regulamentului Curții), președintele Camerei l-a numit pe dl Ján Šikuta în calitate de judecător *ad-hoc* (articolul 26 § 4 al Convenției și articolul 29 § 1 al Regulamentului Curții).

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul este o societate cu răspundere limitată din Republica Moldova cu sediul la Chișinău.

6. La 6 iunie 2002, Judecătoria Economică de circumscripție Chișinău a decis încasarea de la compania publică A. în beneficiul companiei reclamante a sumei de 1,014,968.25 lei moldovenești (MDL) (78,998.15 euro (EUR) la acea dată) în contul datoriilor restante și cheltuielilor de judecată. Hotărârea nu a fost contestată și a devenit definitivă. Cu toate acestea, ea nu a fost executată.

7. La 27 mai 2005, cu depășirea termenului de trei luni prevăzut de lege, compania N. a depus o cerere de revizuire împotriva hotărârii din 6 iunie 2002, invocând că instanța de judecată s-a pronunțat cu privire la drepturile sale în lipsa acesteia. Compania N. a susținut, în special, faptul că aceasta a devenit titularul celor două creanțe executorii împotriva companiei cu mult timp înainte de adoptarea hotărârii. Din detaliile dosarului, se pare că compania N. a aflat despre hotărârea pronunțată în favoarea reclamantului la 27 noiembrie 2002, atunci când compania A. a cerut în cadrul unei proceduri separate nulitatea contractelor de cesiune de creanță.

8. Judecătoria Economică de circumscripție Chișinău a fixat ședința de judecată pentru data de 28 iunie 2005.

La 27 iunie 2005, reprezentantul companiei reclamante a informat instanța despre imposibilitatea de a se prezenta și a solicitat amânarea ședinței.

9. La 28 iunie 2005, instanța de judecată a decis să examineze cauza în absența reprezentantului companiei reclamante. Ea a admis cererea de revizuire a companiei N. și a redeschis procedurile judiciare.

10. La 12 decembrie 2005, Curtea de Apel Economică a respins acțiunea companiei reclamante împotriva companiei A. Această decizie a fost menținută printr-o decizie definitivă a Curții Supreme de Justiție din 2 martie 2006.

11. Printr-o scrisoare din 1 noiembrie 2011, compania reclamantă a informat Curtea că intenționează să facă uz de noul remediu intern disponibil prin Legea nr. 87, în scopul de a obține despăgubiri pentru neexecutarea hotărârii din 6 iunie 2002.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

12. În privința revizuirii hotărârilor judecătorești definitive, dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea *Popov v. Moldova* (nr. 2) (nr. 19960/04, §§ 27-29, 6 decembrie 2005).

13. În privința noului remediu intern introdus prin Legea nr. 87, prevederile relevante ale acestei Legi sunt expuse în hotărârea *Manascurta v. Moldova* ((dec.), nr. 31856/07, §§ 11 și 12, 14 februarie 2012).

ÎN DREPT

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI CU PRIVIRE LA REDESCHIDEREA PROCESULUI

14. Compania reclamantă susține că revizuirea hotărârii judecătorești definitive în favoarea sa a încălcat principiul securității raporturilor juridice. Ea a invocat violarea articolului 6 § 1 al Convenției, care prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil ... a cauzei sale, de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil. (...)”

A. Admisibilitatea

15. Guvernul a susținut că termenul de șase luni nu a fost respectat. El a subliniat faptul că reclamantul a invocat pretenția sa în fața Curții pentru prima dată în cererea sa suplimentară din 24 iulie 2006. Guvernul observă că *dies a quo* este data de 28 iunie 2005, când Judecătoria Economică de circumscripție Chișinău a redeschis procesul.

Reclamantul nu s-a pronunțat pe marginea acestui argument.

16. Curtea observă că redeschiderea procesului a fost decisă prin hotărârea din 28 iunie 2005. Această hotărâre nu era definitivă, totuși ea a fost menținută prin decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 2 martie 2006. Prin urmare, Curtea conchide că anume această ultimă dată este *dies a quo*. Prin urmare, reclamantul a formulat pretenția sa în fața Curții cu depășirea termenului de șase luni prevăzut de articolul 35 § 1 al Convenției.

Astfel, Curtea respinge argumentul Guvernului.

17. Curtea notează că această pretenție nu este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 al Convenției. De asemenea, ea notează că aceasta nu este inadmisibilă în baza unor alte temeuri. Prin urmare, aceasta urmează a fi declarată admisibilă.

B. Fondul

18. Reclamantul s-a plâns de faptul că instanțele judecătorești naționale au admis cererea de revizuire depusă de compania N. și de faptul că a fost casată o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în favoarea sa. El a declarat că această cerere a fost depusă după expirarea termenului de prescripție de trei luni. Compania reclamantă a subliniat faptul că compania N. a aflat despre hotărârea din 6 iunie 2002 la 27 noiembrie 2002, însă cererea de revizuire a fost depusă abia la 27 mai 2005.

19. Guvernul a contestat acest argument.

20. Curtea reiterează că dreptul la un proces echitabil și principiul securității raporturilor juridice cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. În special, revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Ryabykh v. Russia*, nr. 52854/99, § 52, ECHR 2003-IX; *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 25, 22 martie 2005).

21. Curtea reamintește că deciziile de revizuire a hotărârilor judecătorești irevocabile trebuie să fie în conformitate cu criteriile interne relevante, iar folosirea necorespunzătoare a unei astfel de proceduri poate fi contrară Convenției. Principiile securității raporturilor juridice și preeminenței dreptului cer Curții să fie vigilentă în acest domeniu (*Eugenia and Doina Duca v. Moldova*, nr. 75/07, § 33, 3 martie 2009). Sarcina Curții este de a determina dacă procedura de revizuire a fost aplicată într-o manieră compatibilă cu articolul 6 al Convenției, și respectiv dacă a fost asigurată respectarea principiului securității raporturilor juridice. În acest sens, Curtea trebuie să ia în considerare faptul că interpretarea prevederilor legislației naționale ține în primul rând de competența instanțelor naționale (*Waite and Kennedy v. Germany* [GC], nr. 26083/94, § 54, ECHR 1999-I).

22. În această cauză, Curtea notează că la 6 iunie 2002 a fost pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă în favoarea companiei reclamante, care însă a fost casată ca urmare a admiterii cererii de revizuire depuse de compania N. În cererea sa depusă la 27 mai 2005, cea din urmă a susținut că drepturile sale au fost afectate ca urmare a adoptării hotărârii în cauză și că ea nu a fost prezentă la examinarea cauzei de către instanța de judecată. Curtea observă că Guvernul nu a contestat faptul că compania N. a aflat despre adoptarea hotărârii din 6 iunie 2002 la 27 noiembrie 2002. În aceste condiții, Curtea constată că compania N. a depus cererea sa de revizuire peste doi ani și jumătate după ce a aflat despre existența hotărârii menționate. Curtea notează că instanțele naționale nu au oferit nici un răspuns la întrebarea sa referitoare la faptul dacă compania a respectat termenul de trei luni pentru depunerea cererii de revizuire.

23. Curtea notează că ea a examinat în mod repetat cauzele care ridică probleme similare celor din această cauză și a constatat violarea articolului 6 § 1 al Convenției (a se vedea *Popov v. Moldova* (nr. 2), nr. 19960/04, §§ 52-58, 6 decembrie 2005; *Oferta Plus SRL v. Moldova*, nr. 14385/04, §§ 104-107 și 112-115, 19 decembrie 2006; *Eugenia and Doina Duca v. Moldova*, citate mai sus, §§ 35-45; *Melnic v. Moldova*, nr. 6923/03, §§ 38-

44, 14 noiembrie 2006; *Istrate v. Moldova*, nr. 53773/00, §§ 46-61, 13 iunie 2006).

24. În lumina circumstanțelor acestei cauze și având în vedere argumentele prezentate de către părți, Curtea nu găsește nici un motiv pentru a ajunge la o concluzie diferită în această cauză. Având în vedere jurisprudența sa în acest domeniu, Curtea susține că în această cauză procedura de revizuire a fost utilizată de către Curtea Supremă de Justiție într-un mod incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice. În plus, omisiunea Curții Supreme de Justiție de a se pronunța asupra observației formulate de către cealaltă parte în proces privind durata procedurilor de depunere a cererilor de revizuire a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Ruiz Torija v. Spain*, 9 decembrie 1994, § 30, Series A nr. 303-A).

25. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției ca urmare a casării hotărârii judecătorești definitive din 6 iunie 2002.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLELOR 6 ȘI 13 ALE CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE CA URMARE A NEEXECUTĂRII HOTĂRÂRII JUDECĂTOREȘTI DIN 6 IUNIE 2002

26. Reclamantul s-a plâns de neexecutarea hotărârii judecătorești din 6 iunie 2002 în perioada anterioară casării acesteia. El a invocat articolele 6 § 1 și 13 ale Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

27. Curtea observă că hotărârea din 6 iunie 2002 a rămas neexecutată timp de trei ani, perioada în care aceasta era în vigoare. În opinia Curții, acest lucru poate ridica probleme în conformitate cu articolele menționate (a se vedea *Oferta plus SRL*, citată mai sus, §§ 82-85 și 113-115).

28. Cu toate acestea, Curtea notează intenția companiei reclamante de a face uz de noua cale de recurs introdusă prin Legea nr. 87 din 1 iulie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin neexecutarea unei decizii judecătorești sau durata excesivă a unor asemenea proceduri. Curtea observă că ea s-a pronunțat deja asupra noii căi de recurs și a decis că aceasta este una efectivă (a se vedea *Balan v. Moldova* (dec.), nr. 44746/08, 24 ianuarie 2012; *Manascurta v. Moldova* (dec.), nr. 31856/07, 14 februarie 2012).

29. Prin urmare, pretențiile reclamantului privind neexecutarea hotărârii din 6 iunie 2012 sunt premature și trebuie respinse în conformitate cu articolul 35 §§ 1 și 4 al Convenției.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

30. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

30. Compania reclamantă a pretins 1,014,968, 25 MDL (78,998,15 EUR la acea dată) cu titlu de prejudiciu material cauzat, aceasta sumă fiind acordată prin hotărârea judecătorească din 6 iunie 2002. Ea a mai solicitat 1,207,812,20 MDL (79 695,17 EUR la acea dată) cu titlu de prejudiciu moral care include dobânda de întârziere calculată pentru șapte ani de neexecutare a hotărârii judecătorești (din iunie 2002 până în iunie 2009), câte 172,544,60 MDL (11,385,02 EUR) pe an.

31. Guvernul a contestat această cerere. De asemenea, Guvernul a contestat calcularea dobânzii de întârziere.

33. Curtea reiterează că o hotărâre prin care se constată o violare impune statului pârât o obligație legală de a pune capăt violării și de a repara consecințele acesteia pentru a restabili pe cât este posibil situația anterioară acesteia (*Ex-roi de Grèce et autres v. Grece* [GC] (satisfacția echitabilă), nr. 25701/94, § 72, 28 noiembrie 2002). În această cauză, reparația ar trebui să aibă ca scop punerea reclamantului în poziția în care el s-ar afla dacă încălcarea nu ar fi avut loc, adică, înainte de casarea hotărârii din 6 iunie 2002. Prin urmare, Curtea acordă toată suma alocată prin intermediul hotărârii judecătorești din 6 iunie 2002.

32. Ca și în cazul dobânzilor de întârziere pretinse pentru incapacitatea de a folosi banii alocați prin hotărârea din 6 iunie 2002, Curtea consideră că este necesar de a face distincția între perioada de trei ani înainte de casarea hotărârii, la 28 iunie 2005, și perioada care a urmat. În privința primei perioade, Curtea observă că imposibilitatea de a face uz de creanța a rezultat din neexecutarea hotărârii din 6 iunie 2002. Având în vedere faptul că pretențiile formulate în privința neexecutării au fost declarate premature, Curtea consideră că nu este nevoie de a aloca dobânzile de întârziere pentru prima perioadă. În privința celei de-a doua perioadă, Curtea observă că imposibilitatea de a utiliza creanța a rezultat din casarea hotărârii din 6 iunie 2002, în privința căreia s-a decis ulterior că este contrară articolului 6 § 1 al Convenției. Prin urmare, Curtea consideră că compania reclamantă are dreptul la o compensație pentru perioada menționată de ea la acest capitol (paragraful 30 de mai sus) (a se vedea *Oferta Plus SRL v. Moldova* (satisfacția echitabilă), nr. 14385/04, § 71, 12 februarie 2008).

33. Ca urmare a celor sus-menționate, Curtea acordă companiei reclamante suma de 110,000 EUR cu titlu de prejudiciu material suferit.

B. Costuri și cheltuieli

36. De asemenea, reclamantul a pretins EUR 2,820 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața instanțelor naționale și a Curții. Această sumă reprezintă onorariul avocatului plătit pentru nouăzeci și patru de ore de lucru în baza tarifului de treizeci de euro pe oră.

34. Guvernul a susținut că suma pretinsă și numărul de ore lucrate era excesiv. De asemenea, el a subliniat că reclamantul nu a prezentat nici o justificare pertinentă.

38. Potrivit jurisprudenței consolidate a Curții, pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41 al Convenției, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, printre multe altele, *Konstantin Markin v. Russia* [GC], nr. 30078/06, § 171, 22 martie 2012).

35. Curtea constată că pretențiile formulate de reclamant cu acest titlu nu sunt justificate. Având în vedere jurisprudența sa, ea respinge pretențiile formulate cu privire la costurile și cheltuielile.

C. Dobânda de întârziere

40. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea formulată în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției cu privire la casarea hotărârii judecătorești din 6 iunie 2002 admisibilă, și restul cererii inadmisibil;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească companiei reclamante, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre va deveni definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, suma de EUR 110,000 (o sută zece mii euro) cu titlu de prejudiciu material, care să fie convertită în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii;
 - b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai

sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

4. *Respinge* pretenția cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 25 septembrie 2012, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Marialena Tsirli
Grefier adjunt

Egbert Myjer
Președinte